

Αριθ. Πρωτ.:28617

ΑΘΗΝΑ, 18 Μαρτίου 2015

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΑΤΕ
ΖΑΧΑΡΙΑ ΑΘΟΥΣΑΚΗ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΟ-ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΑΤΕ

Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι,

Η σημερινή συνέλευση του Συνδέσμου μας, εκ της φύσης της, είναι το τέλος μιας διαδρομής, ταυτόχρονα και η αρχή μιας άλλης.

Το τέλος της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου του οποίου είχα την τιμή να ηγηθώ στο διάστημα του τελευταίου χρόνου, μιας θητείας που συνέπεσε με πολλά και σοβαρά γεγονότα, γενικότερα για τη χώρα και ειδικότερα για τον κλάδο.

Και επιμένω στη λέξη θητεία, γιατί τόσο εγώ, όσο και τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, αισθανόμαστε στρατευμένοι - ειδικά αυτά τα χρόνια - ενός διαρκούς αγώνα για την επιβίωση του επαγγέλματός μας.

Ένας αγώνας διμέτωπος: από τη μια η συνεχής ενασχόληση με τα καθημερινά προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλες οι κατασκευαστικές επιχειρήσεις και κλονίζουν την επιχειρηματικότητα του εργολήπτη.

Από την άλλη οι επερχόμενες ριζικές αλλαγές στο θεσμικό πεδίο, άλλες επιβαλλόμενες από τις εξελίξεις και σε ένα βαθμό επιθυμητές από την συντριπτική πλειοψηφία των μελών μας, και άλλες ως εντολές της τρόικα. Αναφέρομαι στην αλλαγή του νόμου για τα δημόσια έργα και τα προβλεπόμενα από αυτόν εκτελεστικά διατάγματα, με τα οποία έχουμε ασχοληθεί άπειρες ώρες, έχουμε οργανώσει πάρα πολλές συζητήσεις και έχουμε καταθέσει τεκμηριωμένες προτάσεις σε όλες τις φάσεις του διαλόγου με τους κυβερνητικούς φορείς.

Για όλα αυτά είσαστε ενήμεροι, τουλάχιστον όσοι συστηματικά παρακολουθείτε την ιστοσελίδα του Συνδέσμου μας ή συμμετείχατε στις εκδηλώσεις μας στο Κέντρο και στην Περιφέρεια.

Πολύ συνοπτικά, θυμίζω.

Εγκαίρως ξεκινήσαμε τις συναντήσεις και διαβουλεύσεις με την Ανεξάρτητη Αρχή για τις δημόσιες συμβάσεις, η οποία είχε αναλάβει την σύνταξη του νέου νόμου, στον οποίο - δυστυχώς - συμπεριλήφθηκαν τόσο οι συμβάσεις για προμήθειες, όσο και για τα έργα, παρά τις απολύτως διαφορετικές προϋποθέσεις και διαδικασίες που απαιτούνται σε κάθε περίπτωση.

Καταθέσαμε συγκεκριμένες προτάσεις, οργανώσαμε και ειδική ημερίδα ανταλλαγής απόψεων με τους εκπροσώπους της Ανεξάρτητης Αρχής, με συμμετοχή στη συζήτηση και εκπροσώπων άλλων συλλογικών φορέων του κλάδου (ΤΕΕ, μελετητές, εργοληπτικές οργανώσεις). Πλην, όμως, οι προτάσεις μας δεν εισακούστηκαν, ο νόμος 4281, ψηφίστηκε στις αρχές του περασμένου Αυγούστου, εν μέσω θερινής ραστώνης. Προέβλεψε μια σειρά Προεδρικά Διατάγματα για να τεθεί σε εφαρμογή - όπως το ΠΔ για τα Μητρώα, τις δημοπρασίες και αναθέσεις, την εκτέλεση - τα

οποία ανέλαβε να ετοιμάσει το ΥΠΟΜΕΔΙ. Προέβλεψε και την ηλεκτρονική δημοπράτηση και για έργα - με έναρξη από 1ης Μαρτίου αυτού του έτους.

Μόνο που όλα αυτά τα ΠΔ δεν είναι έτοιμα!

Κι αυτό παρόλο που συγκροτήθηκαν ειδικές επιτροπές (έστω και με χρονική υστέρηση) τις οποίες συνδράμουμε συστηματικά με τις γνώσεις και την εμπειρία μας. Οι επιτροπές αυτές συνεχίζουν και σήμερα το έργο τους, αφού ακόμη δεν έχει ληφθεί κάποια διαφορετική απόφαση, έχουν, όμως, κατατεθεί στο τραπέζι κάποιες κατευθυντήριες στις οποίες θα αναφερθούμε πιο κάτω.

Ο ΣΑΤΕ, διαπιστώνοντας ότι ο νόμος 4281/14, από την αρχή αυτού του μήνα είναι στην πράξη ανενεργός, αλλά, κυρίως, φοβούμενος ότι αυτό το νομοθετικό κενό μπορεί να οδηγήσει - αθέλητα ή σκόπιμα - σε αυθαιρεσίες εκ μέρους αναθετουσών αρχών, επεσήμανε το πρόβλημα στη νέα ηγεσία των υπουργείων Ανάπτυξης και ΥΠΟΜΕΔΙ και ζήτησε την αναστολή εφαρμογής του ως την 1η Ιανουαρίου 2016.

Ήδη, το αίτημα του ΣΑΤΕ έγινε δεκτό και στη Βουλή κατατέθηκε τροπολογία που θα ενταχθεί στο νομοσχέδιο για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, η συζήτηση του οποίου αρχίζει στην ολομέλεια σήμερα.

Σημειώνω ότι η εκκρεμότητα αυτή, δηλαδή το νομοθετικό κενό από την 1η Μαρτίου έως τη δημοσίευση της διάταξης αναστολής του ν. 4281, σύμφωνα με την άποψή μας, αλλά και την άποψη νομικών, είναι πιθανόν να οδηγήσει σε επαναδημοπράτηση όσων έργων δημοπρατήθηκαν μετά την 1η Μαρτίου, αφενός για να αποφευχθούν τυχόν ενστάσεις, αλλά και το ενδεχόμενο στο μέλλον να υπάρξουν εμπλοκές στις πληρωμές από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Βρισκόμαστε, λοιπόν, ενόψει σημαντικών εξελίξεων.

Αλλά και ενόψει της ...ελπίδας (δράπτομαι της ευκαιρίας να κάνω χρήση του βασικού συνθήματος της νέας κυβέρνησης) ότι η αναστολή θα δώσει και την αναγκαία «ανάσα χρόνου» για να πρυτανεύσουν καλύτερες ιδέες, ώστε να γίνουν εκείνες οι αλλαγές που κρίνονται απαραίτητες, ώστε να έχουμε ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο, σαφές και καθαρό ως προς τις προβλέψεις του, απολύτως λειτουργικό, που θα προωθεί τη διαφάνεια στα δημόσια έργα, ενώ ταυτόχρονα θα τα καθιστά οικονομικότερα για το κράτος και κατ' επέκταση για τον ελληνικό λαό.

Σύμφωνα με την ενημέρωση που έχει ο ΣΑΤΕ από αρμόδιες κυβερνητικές πηγές, πρόθεση είναι να γίνουν οι αλλαγές στον ταχύτερο δυνατό χρόνο και στη βάση της αναθεώρησης και βελτίωσης των διατάξεων του ν. 3669, όπως ήταν το αίτημα του τεχνικού κόσμου εδώ και χρόνια, με ταυτόχρονη εναρμόνιση στο νέο Κοινοτικό πλαίσιο για τα έργα, κάτι που παρέβλεψαν να κάνουν οι συντάκτες του ν. 4281, παρόλο που ο ΣΑΤΕ επιμονα τους υπέδειξε.

Οφείλω να τονίσω, ότι από όλη αυτή την πολύμηνη διαδικασία αλλαγής του νομοθετικού πλαισίου, ένα ήταν το μεγάλο όφελος για όλους εμάς: η κατάργηση των πρόσθετων εγγυήσεων, που ενώ επιβάρυναν υπέρμετρα τις εταιρείες, δεν πρόσφεραν τίποτα ούτε στα έργα, ούτε στα οικονομικά του κράτους.

Αλλά και γι' αυτό χρειάστηκε η επιμονή του ΣΑΤΕ, με συνεχείς παρεμβάσεις, αλλά και φυσική παρουσία ακόμη και στη Βουλή κατά την ψήφιση του ν. 4281.

Ήδη, έχουμε θέσει με έμφαση το αίτημα να ισχύσει το ίδιο και για τα εκτελούμενα έργα, τα οποία έχουν δημοπρατηθεί με το παλιό καθεστώς και τις επαχθείς εγγυήσεις. Είμαστε αισιόδοξοι ότι θα το πετύχουμε.

Συνάδελφοι,

Έχουμε κάνει γνωστή στη νέα πολιτική ηγεσία την απόφασή μας να συνεργαστούμε συστηματικά, ώστε να διαμορφωθεί ένα νέο θεσμικό πλαίσιο - ειδικά για τα δημόσια έργα - που θα είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις ευρωπαϊκές οδηγίες, θα εξειδικεύει όρους και προϋποθέσεις με βάση τις τάξεις και τις κατηγορίες των έργων, προπαντός θα διαμορφώνει τις συνθήκες για ένα υγιή συναγωνισμό των επιχειρήσεων, αντί του σκληρού και χωρίς ελπίδα ανταγωνισμού που διαπιστώνουμε πως έχει επικρατήσει τα τελευταία χρόνια, με καταστροφικές συνέπειες για όλους μας.

Στο πλαίσιο αυτό, κυρίαρχοι στόχοι του Συνδέσμου μας, μεταξύ άλλων, είναι:

Η αλλαγή του τρόπου δημοπράτησης και ανάθεσης των έργων, με εφαρμογή ενός συστήματος δημοπράτησης που να απορρίπτει τις εξαιρετικά χαμηλές προσφορές, με βάση έναν τύπο (αλγόριθμο), ταυτόχρονα να διασφαλίζει την αντικειμενική αξιολόγηση στην απόρριψη των πολύ χαμηλών προσφορών.

Άλλωστε, κάτι τέτοιο προβλέπεται και από τις νέες Κοινοτικές Οδηγίες. Αλλά και επουδενί θα πρέπει να αφεθεί στις αναθέτουσες αρχές η ευχέρεια να κρίνουν και αιτιολογούν κατά υποκειμενικό τρόπο τις προσφορές.

Όμως, ακόμη κι αν όλα αυτά εκπληρωθούν κατά τον καλύτερο τρόπο, ο κλάδος θα συνεχίσει να διακατέχεται από μεγάλη ανησυχία, επειδή δεν υπάρχουν, και η προοπτική είναι να μην υπάρχουν ούτε και στο επόμενο διάστημα, έργα για να δουλέψει το παραγωγικό μας δυναμικό.

Διαπιστώνουμε μια υστέρηση στην προώθηση του ΕΣΠΑ, αλλά και ένα τεράστιο έλλειμμα στο ΣΕΣ (το επόμενο πρόγραμμα, ας πούμε η συνέχεια του ΕΣΠΑ). Οι πόροι που προβλέπονται για έργα, σύμφωνα με τις έως τώρα εξαγγελίες, κατευθύνονται, κυρίως, στα έργα παραχώρησης, τα έργα «γέφυρες», τις νέες μεγάλες μονάδες καθετοποιημένης εκμετάλλευσης των απορριμμάτων, το Μετρό Αθήνας και Θεσσαλονίκης, ενώ ο κύριος όγκος των νέων χρηματοδοτήσεων κατευθύνονται σε τομείς άλλους, εκτός των υποδομών, όπως η αγροτική οικονομία, ο τουρισμός, η διοικητική μεταρρύθμιση και η προώθηση των καινοτομιών.

Είμαστε βαθιά ανήσυχοι για το μέλλον που έχει προδιαγραφεί από την προηγούμενη κυβέρνηση ως προς το ΣΕΣ, αλλά και ως προς το αναφερόμενο πρόσθετο πρόγραμμα Γιούνκερ.

Οι υποδομές, που διεθνώς αναγνωρίζονται ως βασικός μοχλός για την επανέναρξη και προώθηση της ανάπτυξης σε μια χώρα, στη δεδομένη περίοδο της μακράς ύφεσης της ελληνικής οικονομίας, περιορίζονται δραματικά.

Μοναδική ελπίδα φωτός μας έδωσε η αναφορά, κατά την ανάπτυξη των προγραμματικών δηλώσεων της κυβέρνησης, του υπουργού Ανάπτυξης για έμφαση στα μικρά και μεσαία έργα σε όλη τη χώρα το αμέσως επόμενο διάστημα. Μάλλον αυτό να διευκρινιστεί και, κυρίως, να αποκτήσει συγκεκριμένη προγραμματική διάσταση.

Αυτό ενδεχομένως να γίνει στη συνάντηση που έχει προγραμματιστεί τις αμέσως επόμενες ημέρες με τον υπουργό Οικονομίας Γιώργο Σταθάκη, στον οποίο ο ΣΑΤΕ θα θέσει το συνολικό προβληματισμό του, αλλά και τις επιμέρους προτάσεις του.

Όλα αυτά είναι ζητήματα που κατατρύχουν τον κλάδο τα τελευταία πολλά χρόνια, αφορούν το μέλλον, κι οπωσδήποτε πρέπει το νέο ΔΣ να αναλώσει εξαιρετικά πολύ χρόνο, σκέψη, υπομονή και επιμονή, ώστε να φτάσουμε σε καλό αποτέλεσμα.

Ωστόσο, οφείλω να επισημάνω ότι τα τρέχοντα, συνήθως επείγοντα και πλέον καταστροφικά ζητήματα, είναι αυτά που απαιτούν, δυστυχώς, χρόνο και κόπο σε καθημερινή βάση, ώστε να αποτραπούν ή ανατραπούν. Τα τρέχοντα αποδείχθηκαν η «λερναία ύδρα» όλο το προηγούμενο διάστημα.

Ασχοληθήκαμε συστηματικά μ' αυτά, αλλά οφείλω να πω ότι δεν είμαστε ιδιαίτερα ευτυχείς για τα αποτελέσματα των προσπαθειών μας. Συναντήσαμε σε πολλές περιπτώσεις άρνηση ή αδιαφορία.

Πετύχαμε να διασωθούμε από τις καταστροφικές συνέπειες του παλαιού νόμου για την αναθεώρηση τιμών, μια ανατροπή που πετύχαμε, μάλιστα, με αναδρομική ισχύ, αφενός χάρη στην υπομονή και επιμονή, αλλά και τη σωρευμένη γνώση και εμπειρία μελών του ΔΣ του ΣΑΤΕ.

[Φαντάζεστε, με μείωση τιμών 100% στην ασφαλτο, 60% στο πετρέλαιο, 40% στα εργατικά, σε ποιο επίπεδο θα μειώνονταν οι υφιστάμενες συμβάσεις; Θα ήταν μια απόλυτη καταστροφή του κλάδου]

Βρεθήκαμε, όμως, αντιμέτωποι με την σοβαρή και καταστροφική στις περισσότερες περιπτώσεις περικοπή των συμβάσεών μας, με την αιφνίδια απαλλαγή πολλών αναθετουσών αρχών από την υποχρέωση καταβολής του ΦΠΑ, για έργα αποχέτευσης και ύδρευσης.

Ξεκάθαρη θέση του ΔΣ, η οποία διατυπώθηκε εγγράφως προς όλους τους συναρμόδιους υπουργούς - και σ' αυτή θα επιμείνουμε - είναι πως η απόφαση ισοδυναμεί ως αυθαίρετη μονομερής τροποποίηση των συμβάσεων και κάτω απ' αυτές τις συνθήκες δεν μπορούν να υλοποιηθούν κανονικά.

Ο ΣΑΤΕ, μάλιστα, αποφάσισε την άμεση συγκρότηση ειδικής επιτροπής που ήδη μελετά νομικά και διοικητικά τρόπους αντίδρασης σ' αυτή την μονομερή απόφαση, ακόμη και το ενδεχόμενο διακοπής των έργων και διάλυσης των συμβάσεων.

Από την άλλη, πετύχαμε να εκδοθεί η εγκύκλιος 18 του 2014 του ΥΠΟΜΕΔΙ, με την οποία προσδιορίστηκε και η πληρωμή της δαπάνης μεταφορικού έργου για τα προϊόντα εκσκαφών, η οποία δεν καταβαλλόταν, λόγω λανθασμένης ερμηνείας της αντίστοιχης ΚΥΑ του 2010, με συνέπεια να υφίστανται οικονομική αιμορραγία οι επιχειρήσεις ανά την Ελλάδα, οι οποίες εκτελούν χωματουργικά έργα.

Πετύχαμε, χάρη στην επιμονή μας, την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών και την εξόφληση για εκτελούμενα έργα, στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΠΠΕΡΑΑ, παρά τις όποιες αρχικές καθυστερήσεις.

Δεν συνέβη το ίδιο για το πρόγραμμα του ΕΕΤΑΑ, παρά μερικώς, κι έτσι υφίσταται το πρόβλημα των ανεξόφλητων λογαριασμών τέτοιων έργων, το οποίο παλεύουμε να επιλυθεί τις αμέσως επόμενες εβδομάδες.

Επιπροσθέτως, θα θέσουμε με έμφαση, κατά την προγραμματισμένη συνάντησή μας με τον υπουργό Οικονομίας, το ζήτημα της ομαλής χρηματοδότησης όλων των έργων του ΕΣΠΑ, τα οποία ολοκληρώνονται εντός του 2015. Το αίτημά μας είναι να υπάρξει πλήρης κάλυψη της υπολειπόμενης πίστωσης, να σταλούν αυτές στις υπηρεσίες που έχουν την εποπτεία των συγκεκριμένων έργων, έτσι ώστε να γίνει απρόσκοπτα η αποπληρωμή των έργων.

Εξάλλου.

Πετύχαμε την ακύρωση της απαράδεκτης και εν μέσω προεκλογικής περιόδου απόφασης διορισμού διοίκησης στο ΕΤΑΑ και στο ΕΤΑΑ/ΤΣΜΕΔΕ, με την οποία, ουσιαστικά, δινόταν συνέχεια

στην περιλάλητη διοίκηση Σελλιανάκη, ενώ συνεχιζόταν ο αποκλεισμός του Συνδέσμου μας από τα όργανα αυτά. Σήμερα - και ως το τέλος του μήνα - αναμένουμε τον διορισμό νέων ΔΣ, στα οποία θα μετέχει (κατά τα υπεσχημένα) εκπρόσωπός μας, με την ελπίδα ότι το ταμείο μας θα επανέλθει σε λειτουργία κατά τρόπο που να εξυπηρετεί τους ασφαλισμένους του και όχι να ναρκοθετεί τη δουλειά, υγεία και σύνταξή τους.

Το ΕΤΑΑ και ειδικότερα το ΕΤΑΑ/ΤΣΜΕΔΕ είναι ζωτικής σημασίας για όλους εμάς και για ένα πρόσθετο λόγο, τον οποίο πασχίζουμε να διατηρήσουμε ζωντανό: είναι το αποκούμπι των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε ό,τι αφορά τις εγγυητικές επιστολές, ειδικά σε μια μακρά περίοδο αποκλεισμού της συντριπτικής πλειοψηφίας των κατασκευαστικών εταιρειών από το συστημικό τραπεζικό κύκλωμα.

Συνάδελφοι,

Δίχως υπερβολή - κι αυτό γίνεται φανερό σε όποιον παρακολουθεί την ιστοσελίδα του Συνδέσμου μας - δεν αφήσαμε να πέσει κάτω κανένα πρόβλημα που προέκυψε σε λίγους, περισσότερους ή όλους τους συναδέλφους.

Αντιδράσαμε άμεσα σε κάθε περίπτωση, με αλληλογραφία με τις αρμόδιες υπηρεσίες ή αρχές, με επισκέψεις στους αρμόδιους, ζητώντας την άμεση επίλυση των προβλημάτων. Σε πολλές περιπτώσεις ο κόπος μας δεν πήγε χαμένος: αναθεωρήθηκαν ή και ανακλήθηκαν αποφάσεις.

Αλλά αυτό δεν είναι επιτυχία που πιστώνεται μόνο στο ΔΣ, αλλά συνολικά ο Σύνδεσμός μας, κατ' επέκταση όλα τα μέλη.

Ο ΣΑΤΕ έχει επιτύχει τα τελευταία χρόνια να είναι αναγνωρίσιμος από όλους τους αρμόδιους και όλες τις υπηρεσίες, ως ο φορέας που εκφράζει με συνέπεια, συνέπεια και εγκυρότητα, τον κλάδο των κατασκευαστικών επιχειρήσεων. Και το έχει πετύχει χάρη και στη συσπείρωση των μελών του ανά την Ελλάδα και τη στήριξη που παρέχουν αμέσως και εμμέσως στην εκάστοτε διοίκησή του.

Από τη θέση του προέδρου το διαπίστωσα, ομολογώ, καλύτερα. Το προσέλαβα σε όλες τις συγκεντρώσεις στο Κέντρο και την Περιφέρεια στις οποίες με διάφορες αφορμές, συμμετείχα και οι οποίες σε κάθε περίπτωση ήταν μαζικές και εξόχως ενδιαφέρουσες στον διάλογο που αναπτύχθηκε.

Ο ΣΑΤΕ έχει πάψει εδώ και χρόνια να είναι ο Σύνδεσμος της Αθήνας. Με έξι περιφερειακά τμήματα ήδη (το τελευταίο δημιουργήθηκε στην Κομοτηνή μόλις τον περασμένο μήνα), είναι τυπικά και ουσιαστικά Πανελλήνιος Σύνδεσμος. Αγκαλιάζει όλους τους συναδέλφους που ζουν και δραστηριοποιούνται σε κάθε γωνιά της χώρας. Ενημερώνεται άμεσα για τα προβλήματά τους, συζητά λύσεις, ασκεί την επιρροή του για επίλυσή τους.

Έχουμε έρθει πιο κοντά στους συναδέλφους σε όλη την Ελλάδα, περιμένουμε, στο αμέσως επόμενο διάστημα, να έρθουν και άλλοι κοντά μας, να ενταχθούν στο Σύνδεσμό μας, να ενισχύσουν τη φωνή και τις δυνατότητές του.

Το ΔΣ που θα προκύψει από τις σημερινές εκλογές έχει ν' αντιμετωπίσει έναν «γολγοθά».

Τα σωρευμένα και οξυμένα προβλήματα του παρελθόντος, το δυσχερές γενικότερο οικονομικό κλίμα που υφίσταται στη χώρα μας και η ανάγκη μετάβασης σε μια νέα εποχή όπου η δράση μας θα ασκείται υπό ένα τελείως διαφορετικό νομοθετικό πλαίσιο απ' αυτό που ξέραμε, συνθέτουν το «κακοτράχαλο» πεδίο στο οποίο θα πρέπει να κινηθεί σύσσωμο το νέο ΔΣ.

Σίγουρα θα βρουν βοήθεια στο άφθονο και καλό υλικό που έχει συγκεντρωθεί και κωδικοποιηθεί στον ΣΑΤΕ τα προηγούμενα χρόνια. Αλλά θα χρειαστεί να οπλιστούν με κουράγιο, υπομονή και επιμονή, για να κρατήσουν, αρχικά όρθιο και εν συνεχεία σε μια πορεία με προοπτική τον κλάδο.

Εύχομαι καλή δύναμη.